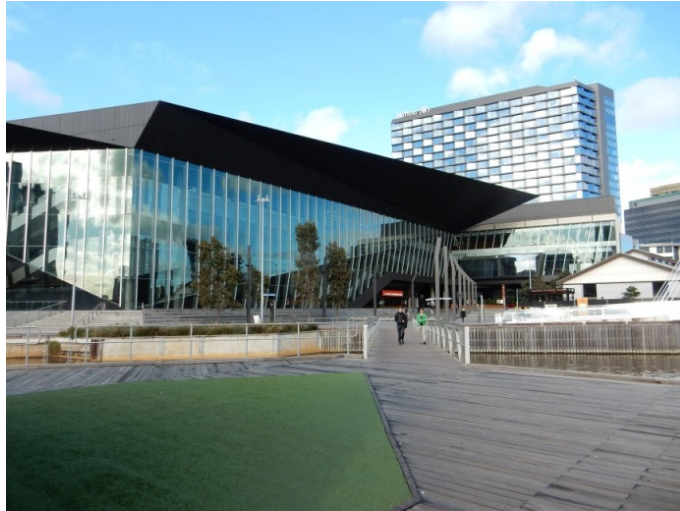

Slutrapport - ICOM-CC 17th Triennial Conference

Kathleen Mühlen Axelsson, Ph.D., Grafisk konservator

ICOM-CC 17th Triennial Conference gick av stapeln i Melbourne mellan den 15 och 19 september. Konferensen var förlagd till The Melbourne Convention and Exhibition Center vid Yarra River och drog över 600 deltagare från ett 50-tal länder. Årets tema var "Building Strong Culture through Conservation" och paneldiskussionerna ägnades åt naturkatastrofer och de skador som de kan orsaka kulturbyggnader och föremål samt erfarenheter av hur man tacklat mobiliseringsarbeten.

Melbourne Convention and Exhibition Center vid Yarra River.

Vi fick exempelvis se bilder av enorma skador orsakade av jordbävningen i Filippinerna 2013. Förutom mänskliga förluster så förstördes kulturella områden och värst drabbade blev de spanskkolonianska kyrkorna och en del vaktorn på ön Bohol. Strax efter katastrofen bildade The National Commission for Culture and the Arts of the Philippines, The National Historical Commission of the Philippines samt The National Museum tillsammans en insatsstyrka kallad "The Heritage Task Force". Gruppen agerade snabbt och inspekterade skadorna på kulturområdena och utformade restaureringsprioriteringar baserat på fyra olika skadekategorier.

Raserad kyrka på ön Bohol efter jordbävningen 2013 (bild från presentation av Jeremy Barns, Director of the National Museum of the Philippines).

Slutrapport - ICOM-CC 17th Triennial Conference

Kathleen Mühlen Axelsson, Ph.D., Grafisk konservator

Men som om inte denna förödelse var nog; mindre än en månad efter jordbävningen drabbades Filippinerna av nästa naturkatastrof när tyfonen Yolanda drog in över landet. Med vindhastigheter på över 315 km/h kom den att döda minst 6.300 personer. I vissa tillfällen kunde man inte ens ta sig med vägtransporter till områdena eftersom broar och vägar inte längre fungerade utan man fick i räddningsarbetet ta sig till de drabbade platserna med mindre flygplan.

Jane Harrington från Port Arthur Historic Site Management Authority berättade om det högvatten som i juli 2011 översvämde byggnader på Port Arthur Historic Sites på Tasmanien. Och 1,5 år senare var det dags för nästa naturkatastrof när delar av Tasmanien drabbades av den största skogsbranden sedan 60-talet. Lyckligtvis var det ingen som fick sätta livet till och bränderna upphörde med ett avstånd på 10 km till historiska byggnader men 200 privatbostäder förstördes.

En våg väller in över Port Arthur Historic Sites (bild från presentation av Jane Harrington från Port Arthur Historic Site Management Authority).

Nobuyuki Kamba från Tokyo National Museum beskrev räddningsinsatsen efter tsunamin i Japan 2011. De snabba åtgärderna i det här tillfället var tack vare de lärdomar man fick av räddningsarbetet efter jordbävningarna 1995 och 2004.

Trots den enorma förödelser som drabbat dessa områden så är det verkligen imponerande att höra hur snabbt människor går samman och gör vad de kan för att rädda sitt kulturarv. Med de ökande klimatförändringar vi står inför så är det tyvärr högst sannolikt att naturkatastrofer kommer att tillta och beredskapen inför detta diskuterades livligt bland deltagarna.

Konferensen var mycket välarrangerad med flera intressanta föredrag som presenterades i parallella sessioner uppdelade i olika materialgrupper. Som grafisk konservator har jag mitt specialintresse i pergament, papper, läder och fotografi och därmed deltog jag i arbetsgrupperna "Graphic documents", "Photographic Materials" samt "Leather and Related Materials". Till årets konferens hade jag tillsammans med kolleger dessutom fått en artikel accepterad till "Graphic documents": "Damage assessment of parchment at the collagen fibril level using atomic force microscopy and mechanical testing at the macro level" presenterades av Dr. Marianne Odlyha från Department of

Slutrapport - ICOM-CC 17th Triennial Conference

Kathleen Mühlen Axelsson, Ph.D., Grafisk konservator

Biological Sciences, Birkbeck, University of London och det var många deltagare som visade intresse för vår forskning kring nanoanalyser av kollagen i pergament. Övriga föredrag i arbetsgrupperna handlade om allt ifrån hur konservatorer kan implementera analytisk teknik i sitt dagliga konserverings- och restaureringsarbete till praktiska case-studies. Paul Garside från British Library exemplifierade förstnämnda med ett nära samarbete mellan conservation scientists och konservatorer och hur de till tillståndsbedömningar av pergament hade använt sig av kemometriska metoder för att länka samman resultat från NIR-spektroskopi med visuella skadebedömningar. Alice Cannon från Museum Victoria hade två spännande föredrag: dels ett om produktionen, sammansättningen och användningen av animaliskt lim genom historien och dels ett som handlade om bindemedel till pappersetiketter. PhD-studerande Rajabi Abdul Razak presenterade sin forskning kring traditionell bläckframställning i Indonesien. Två föredragshållare berättade om hur de använt microfadingtekniken till olika material: Sarah Freeman från The Getty Conservation Institute berättade om hur de använt metoden till att testa ljusfastheten hos handkolorerade och tonade albuminfotografier och Bruce Ford från National Museum of Australia hade använt tekniken till att undersöka blekningen av järngallusbläck på papper och pergament. Fords intressanta resultat visar att - till skillnad mot vad man tidigare trott - anoxiska montrar möjligen kan förvärpa blekningen av järngallusbläck medan det verkar som om blekningen i en syrehaltig miljö är reversibel. I lädergruppen diskuterades bl.a. utvärdering av olika metoder för att åtgärda mögelangrepp på läder, analyser och restaurering av ett kistlock bestående av bemålat läder från 1400-talet, olika analystekniker (t.ex. SEM/EDX, ATR-FTIR och Py-GSMC) som använts för att undersöka sammansättning och nedbrytningsgrad hos historiska gyllenlädertapeter m.m. Sammanfattningsvis bjöd konferensen på en bra blandning av vetenskapliga analyser och praktiska exempel på restaureringsåtgärder.

Även sociala aktiviteter var inplanerade. Måndagens välkomstreception skedde på Royal Melbourne Institute of Technology Gallery samtidigt med invigningen av två aboriginska konstutställningar där konstnärerna själva var på plats för att berätta om sin konst. Onsdagseftermiddagen bjöd på s.k. technical visits och urvalet var stort. Själv valde jag att besöka "The Walsh Street House", ett bostadshus ritat av den australiske arkitekten Robin Boyd. Boyd ritade huset till sig och sin familj på 50-talet och idag ägs det av Robin Boyd Foundation och fungerar som ett levande museum för inbjudna sällskap. Ett helt fantastiskt hus som onekligen var ett med sin omgivning med tidstypisk inredning och fantastiska materialval.

Ett stort tack till Syskonen Bothéns stiftelse som gav mig möjligheten att delta i denna mycket givande konferens med tillfälle att träffa såväl nationella som internationella kolleger samt möjlighet att både få presentera egen och ta del av andras forskning. Till nästa ICOM-CC konferens blir resan för oss nordbor inte lika lång, då den 18:e konferensen kommer att gå av stapeln i Köpenhamn mellan den 4 och 8 september 2017. Då firar även ICOM-CC 50 år och temat blir "Linking Past and Future".

Kathleen Mühlen Axelsson, Ph.D., Grafisk konservator